

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VI.37.410/2024/6.

A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke
Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit előadó bíró
Dr. Kurucz Krisztina bíró
Dr. Horváth Tamás bíró
Dr. Rák-Fekete Edina bíró

A felperes: Név1
(tartózkodási helye: cím1)

A felperes képviselője: Pohárnok Barbara Ügyvédi Iroda
eljáró ügyvéd: Dr. Pohárnok Barbara
(cím2)

Az alperes: Budapest Rendőrfőkapitánya
(cím3)

Az alperes képviselője: Dr. Vattay Gergely kamarai jogtanácsos

A per tárgya: rendőri intézkedés ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

Az I. fokú bíróság jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék 2024. március 20.
napján kelt 48.K.703.210/2023/13. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 48.K.703.210/2023/13. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 9.000 (azaz kilencezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A Magyarország területére illegálisan érkező egyéb1 állampolgárságú felperes 2022. július 9-én autóbalesetet szenvedett, sérülései miatt 2022. július 19. napjáig Hely1 a Hely2 (a továbbiakban: ...1kórház) ápolták. A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) ...2 Rendőrkapitányság (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály állományában szolgálatot teljesítő járőrök a nyomozó hatóság jelzése alapján 2022. július 19-én 11 óra 45 perckor a szolgálatirányító parancsnok utasítására megjelentek a ...1kórházban, a felperest igazoltatták, angol nyelven, illetve a felperes mobiltelefonjára telepített Google-fordító igénybevételével arról tájékoztatták, hogy a kórházi ellátását követően elfogják és előállítják az elsőfokú hatóságon, mivel jogszerűtlenül tartózkodik Magyarország területén.

[2] A kezelőorvos 2022. július 19-én 12 óra 35 perckor átadta felperesnek a kórházi zárójelentést. A járőrök a felperes ruházatát, csomagjait átvizsgálták, 12 óra 45 perckor az elsőfokú hatóság épületében előállították, ahol megállapították, hogy a felperessel szemben büntetőeljárás, menekültügyi eljárás nincs folyamatban, az államhatárról szóló 2007. évi LXXXIX törvény (a továbbiakban: Áhtv.) 5. § (1b) bekezdése szerint az államhatáron történő átkísérés alkalmazhatóságának feltételei fennállnak. A felperest 13 óra 20 perckor a ...3 kerületi Rendőrkapitányság előállító egységében helyezték el. A Név2gal (a továbbiakban: Név2) történt egyeztetést követően a felperest 2022. július 19-én 15 óra 20 perckor az Név2-nek átadták. Az Név2-re szállítása során kényszerítő eszközt (bilincs, vezetőszerű) alkalmaztak.

A panasz

[3] A felperes a rendőri intézkedéssel szemben 2022. augusztus 10-én a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1)-(2) bekezdései alapján panaszt terjesztett elő, melynek I. pontjában ismertette a tényállást, előadta, hogy 2022. július 9-én menekültként, nemzetközi védelmet keresve, egy embercsempész kisbuszban illegálisan érkezett Magyarországra. A jármű az M1 autópályán karambolozott, balesetet szenvedett, kómába esett, amiből kb. 6 nappal később a ...1kórházban ébredt fel. Már a kórházi tartózkodása alatt Név3 a Név4 közvetítője tájékoztatása alapján többször kért segítséget a személyzettől, a rendőröktől, majd 2022. július 17-én e-mailben felvette a kapcsolatot a Név5gal (továbbiakban: Név5) menedékkérelem benyújtása, jogi segítségnyújtás érdekében, mely szervezettel azóta is kapcsolatban áll.

[4] 2022. július 19-én mozogni alig képes állapotában, számára szégyent keltő és mélyen megalázó módon megbilincselve, vezetőszáron, a jelenlévők szeme láttára vezették ki a kórházból, rendőrautóval vitték át az elsőfokú hatóságra, ahol kb. két órát tartózkodott, tolmácsot számára nem biztosítottak. Részletesen előadta, az Név2-re szállítása és ott tartózkodása, valamint a szerb ideiglenes biztonsági határzárra szállítás és átkísérés körülményeit.

[5] A panasz II. pontjában személyi szabadsága jogellenes korlátozását állította, jogsértésként II.1. pontban: az elsőfokú hatóságra és Név2-re előállításnál a II.1.1. pontban a jogalap hiányára, az Rtv. 33. § (1)-(2) bekezdései megsértésére, mivel az Rtv. 33. §(1) bekezdés f) pontja alapján esetében az illetékes hatóság az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: OIF) volt, a II.1.2. pontban az előállítás indokolatlan hosszára, a II.2. pontban: a bilincselésnél a II.2.1. pontban a bilincselés jogalapjának hiányára (Rtv. 48. §), a II.2.2. pontban a szükségesség-arányosság követelményének sérelmére [Rtv. 15. § (1) bekezdése, 16. § (1) bekezdése], a II.2.3 pontban a bilincselés megalázó körülményeire [Rtv. 16. § (4) bekezdés, Alaptörvény III. cikk], a II.3. pontban: a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére, a II.3.1. pontban a tolmács hiányával összefüggésben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Akr.) 21. §, 73. §, 127. § (2) bekezdés, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés megsértésére, a II.3.2. pontban a jogi segítség igénybevételének ellehetetlenítésére, a II.4. pontban az igazolások és jogorvoslati tájékoztatások elmaradására az Rtv. 33. § (4) bekezdésére hivatkozott.

A közigazgatási határozatok

[6] Az elsőfokú hatóság a 01130-105/10/2022.RP. számú határozatával a felperes panaszát elutasította.

[7] Indokolása szerint az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontja alapján a felperes elfogása, előzetes előállítása szakszerű és arányos volt. egyébl állampolgárként jogszerűtlenül tartózkodott Magyarország területén, melyet maga sem vitatott, vele szemben kizárólag az elfogás volt az alkalmazható rendőri intézkedés. A BRFK illetékességi területén az Név2 rendelkezik a harmadik országbeli állampolgárokkal kapcsolatban idegenrendészeti hatósági jogkörrel.

[8] Az igazoltatás kezdetétől a kórházi zárójelentés átvételéig 50 percet várni kellett, így a személyes szabadság korlátozása a kórházból távozással 2022. július 19-én 12 óra 35 perckor kezdődött, a tényleges előállítás, tájékoztatás, meghallgatás 1 óra 45 percet vett

igénybe. Az Név2-re átkísérés további 50 per volt, a személyes szabadság korlátozásának teljes időtartama 2 óra 45 perc, ebből a felperes szolgálati gépkocsival szállítása összesen 1 órát vett igénybe, így az előállítás időtartama nem tekinthető szükségtelenül hosszúnak.

[9] A bilincs alkalmazásával összefüggésben kifejtette, hogy a felperesnek a kórházból az elsőfokú hatóságra előállítása során együttműködő magatartása miatt kényszerítő eszköz alkalmazására nem volt szükség, az Név2-re átkísérés során került sor bilincsre szerelt vezető szíj és bilincsrögzítő öv alkalmazására a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendeletben (a továbbiakban: Szolg. szab.) foglaltaknak megfelelően, mely azonban nem tartozik az Rtv. IV-VI. fejezetében nevesített rendőri intézkedések közé, ezért ezen intézkedés jog- és szakszerűségének elbírálására nem volt lehetőség.

[10] A tolmács biztosításával kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a felperes elfogása, a személyes szabadságot korlátozó rendőri intézkedés az Név2-nek történő átadásig tartott, ezért az intézkedés végrehajtása során nem az Ákr. hanem az Rtv. és a Szolg. szab. rendelkezései voltak az irányadók. Nem rendelkezik jogosultsággal idegenrendészeti eljárás indítására, lefolytatására, ezért a felperes átadásáig történt elsődleges rendőri intézkedések során jogszabályi rendelkezés hiányában nem volt kötelessége sem tolmácsot, sem egyéb jogi segítséget biztosítani, ennek ellenére lehetővé tette a felperesnek, hogy mobiltelefonján írásban értesítse az Név5-t.

[11] A felperes az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerinti igazolást és tájékoztatást az előállítás okáról megkapta, az iratok között rendelkezésre állnak az általa aláírt angol és magyar nyelvű igazolások, valamint az átkíséréssel kapcsolatos arab nyelvű tájékoztató.

[12] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes az elsőfokú határozatot a 01000-105/107462022.RP. számú határozatával helybenhagyta.

[13] Indokolása szerint az Rtv. 1. § (2) bekezdés 10. pontja a rendőrség feladataként határozza meg az államhatár őrzését, az államhatár jogellenes átlépésének megelőzésében, felderítésében, az államhatár jogellenes átlépésének megszakításában való közreműködést, illetve részvételt a jogellenes bevándorlás megakadályozásában. Ezzel összhangban az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet, vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

[14] A felperessel a társhatóságokkal történt egyeztetést követően, mint Magyarország területén jogcím nélkül tartózkodó személlyel szemben - folyamatban lévő büntetőeljárás és menekültügyi eljárás hiányában - az Áhtv. 5. § (1b) bekezdésében foglalt államhatáron történő átkísérés alkalmazható volt, ezért az Név2-ra szállították további intézkedések végrehajtása céljából.

[15] Az intézkedő rendőrök nem követtek el jogsértést akkor, amikor a felperes elfogását követően az OIF helyett az elsőfokú hatóságon állították elő. Az, hogy a felperes jogcím nélkül tartózkodott Magyarországon, az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján az elfogáshoz és az előállításhoz elegendő volt. Az átkísérés (Áhtv. 5. § (1b) bekezdése) végrehajtására illetékes hatóságok az érintett rendőri szervek voltak.

[16] Az elsőfokú hatóság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, melynek végrehajtására az Rtv. 1. § (2) bekezdés 10. pontja, 13. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 33. § (1) bekezdés f) pontja megfelelő jogalapot biztosított.

[17] Az előállítás kezdetének időpontját - az elsőfokú határozattól eltérően - a felperessel egyezően 11 óra 45 perctől az intézkedés alá vonástól számította, függetlenül attól, hogy a kórházi zárójelentést ekkor még nem kapta meg. Az előállítás azonban nem az átkíséréssel ért véget, hanem akkor, amikor a hatóság az átkísérés alkalmazhatóságáról döntött, melyet

követően a felperes már nem az Rtv., hanem az Áhtv. 5. § (1b) bekezdésének alanya volt. Ennek végrehajtására a jogszabály nem határoz meg időkorlátot, ellene az Rtv. 92. § alapján panasznak nincs helye, mivel közvetlenül közigazgatási perben támadható, ahogy ezzel a lehetőséggel a felperes élt is. Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerinti „szükséges” idő megsértését nem állapította meg.

[18] A kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggésben kifejtette, attól függetlenül, hogy az Áhtv. 5. § (1b) bekezdése szerinti átkísérés nem az Rtv.-ben szabályozott rendőri intézkedés, az ott alkalmazott kényszerítő eszközzel szemben már az Rtv. szerinti jogorvoslatnak van helye, így az elsőfokú határozat indokolását kiegészítette. Megállapította, hogy az intézkedéssorozat előrehaladtával a felperes tisztában volt azzal, hogy el kell hagynia az országot. Emellett egy órán át a gépjárműben kellett szállítani és a rendőrök nem lehettek bizonyosak abban, hogy a felperes egészségügyi állapota alkalmatlanná teszi a szökésre, ezért helyesen értékelték a helyzetet és a biztonsági követelményeket. Reális veszélye állt fenn a szökés megkísérlésének, ezért az Rtv.48. § c) pontja alkalmazása jogszerű volt.

[19] A felperes menedékkérelmével kapcsolatban utalt a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2020. évi LVIII. törvény 267. §-ára, 268. §-ára 271. §-ára a nagykövetségek kijelöléséről szóló 292/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet 1. §-ára, továbbá arra, hogy a felperes saját előadásán kívül más bizonyíték nem támasztja alá, hogy a menedékkérelme benyújtására jogszerűen szándéknyilatkozatot előterjesztett volna.

[20] Álláspontja szerint az elsőfokú hatóság a jogszabályi követelményeknek megfelelően folytatta le a közigazgatási hatósági eljárást és hozott határozatot, a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, határozata jogszerű.

A kereset és az alperes védekezése

[21] A felperes keresettel támadta az alperes határozatát, kérve elsődlegesen annak megváltoztatásával a panasz megalapozottságának megállapítását; másodlagosan az alperesi határozat megsemmisítésével az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését.

[22] Keresetlevele I. pontjában részletesen ismertette az elővezetés napján történeteket, utalt arra, hogy a 2019. július 19-én megkezdett elfogás és előállítás intézkedéseket megelőzően már több alkalommal sor került vele szemben rendőri intézkedésre, a rendőri szervek tudhattak magyarországi tartózkodásáról, személyazonosságáról, menedékkérelmezési szándékáról és arról, hogy nincs tartózkodási jogcíme.

[23] A személyes szabadságától való megfosztás az ideiglenes biztonsági határzár kapuján Szerbia irányába történő átkényszerítésig tartott, és nem az alperes szerint állított Név2-nek történő átadással fejeződött be.

[24] Hivatkozott a rendőrségi iratok, jelentések ellentmondásosságára, ezzel összefüggésben a közokiratnak minősülő iratok teljes bizonyító ereje megszűnésére. Sérelmezte, hogy az alperes semmilyen érdemi eljárási cselekményt, bizonyítást nem folytatott le, csak az elsőfokú eljárás iratai alapján döntött.

[25] A II.1. pontban az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértésként az Ákr. 62. §-a szerinti tényállástisztázási kötelezettség és az Ákr. 81. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozott.

[26] A II.2. pontban az előállítás jogalapjának hiányával és elhúzódo tartamával összefüggésben változatlanul fenntartotta a panaszában előadottakat. Álláspontja szerint nincs

arra vonatkozó bizonyíték, mely cáfolná, hogy menedékkérelme a rendőri szervek előtt is ismert volt. Hivatkozott az uniós jog és az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 3. cikkére, az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) és az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) kötelező jogértelmezésére, mely alapján az Áhtv. 5. § (1b) bekezdése szerint foganatosított intézkedés jogellenes kiutasításnak minősül.

[27] A bilincselés jogellenessége kapcsán változatlanul állította, hogy a kórházból az elsőfokú hatósághoz történt előállítás során megbilincselték, vele szemben kényszerintézkedést alkalmaztak. Az elsőfokú hatóságtól az Név2-hez történt előállítás során a bilincselést alkalmazó rendőrök nem jelölték meg, hogy a kényszerintézkedésnek mi volt az Rtv. 48. §-ában foglalt jogalapja. Előadása szerint egészségi állapota, együttműködő magatartása nem indokolta bilincs alkalmazását, mely nemcsak a jogalapot nélkülözte, de sértette az Rtv. 15. § (1) bekezdését, 16. § szerinti szükségesség-arányosság követelményét is. Utalt az EJEB 38.967/17. számú ügyben kifejtett jogértelmezésére, az EJEE 3. cikkére.

[28] Az alperes védiratában a határozatában foglalt indokok fenntartása mellett a kereset elutasítását kérte.

[29] Az elfogás és előállítás kérdésében az Rtv. 33. § (1) bekezdésében az „illetékes hatóság” meghatározásával összefüggésben előadta, hogy az elsőfokú hatóság vezetőjének a BRFK ...2 Rendőrkapitányság ügyrendjéről szóló 3/2020. (IV.03.) számú intézkedés II. fejezet 4. pontja értelmében az elsőfokú hatóság a Budapesti Rendőr-főkapitányság közvetlen alárendeltségében működik, illetékességi területe kiterjed Budapest Főváros közigazgatási területéről és kerületi beosztásáról szóló 1994. évi XLIII. törvény I. számú mellékletében a ...2 határait meghatározó területre és a Hely3re. Ennek megfelelően a Budapest ...2ben lévő ...1kórházban tartózkodó felperes tekintetében az Rtv. szerint intézkedési kötelezettsége az elsőfokú hatóságnak volt.

[30] Álláspontja szerint az a körülmény, hogy az elfogás és az előállítás foganatosítását követően a felperest nem adta át az OIF-nek, az a jelen rendőri intézkedés elleni panasz eljárásban nem vizsgálható. A felperes ezen alperesi „mulasztás”, illetve jogellenes átkísérés megállapítása iránt indított a Fővárosi Törvényszéken 49.K.703.183/2022. számon, valamint a Szegedi Törvényszéken 3.K.701.688/2022. számon közigazgatási pert. Hangsúlyozta, hogy a hivatkozott közigazgatási perekben előterjesztett kereseti kérelmeiben a felperes következetesen összemosza az egyes peres eljárások tárgyát. Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a rendőri panasz eljárás során azt kell vizsgálni, hogy sérültek-e az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott előírások.

A jogerős ítélet

[31] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az elfogás és az előállítás jogszerűségével összefüggésben utalt az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontjára, (3)-(4) bekezdéseire, az Áhtv. 5. § (1b) bekezdésére. Rögzítette, mivel a felperes jogszerűtlenül tartózkodott Magyarország területén, ezért az elfogás és az előállítás foganatosításának jogalapja és feltétele fennállt.

[32] Utalt a Kúria KGD.2015.41. számú eseti döntésére megállapítva, hogy a felperes előállítása a helyzetére vonatkozó semmiféle döntést nem jelent, az a személyi szabadság megvonásával járó olyan intézkedés, amely adatok felvételét és a tényállás rögzítését foglalja

magában. Ebben az esetben nem bír jelentőséggel az, hogy a szándéka menedékkérelem előterjesztésére irányult.

[33] Az Áhtv. 5. § (1b) bekezdése „átkísérheti” megjelölése mérlegelési jogkört biztosít a rendőri szervnek a jogellenesen Magyarországon tartózkodó külföldivel szemben, ezért arról a döntést az előállítást követően lehetett meghozni. Az előállítás tekintetében az illetékes hatóság az elsőfokú hatóság volt.

[34] Rögzítette, hogy az előállítás, mint rendőri intézkedés, és az Áhtv. szerinti átkísérés a személyes szabadság megvonásával jár, adott esetben egymáshoz kapcsolódó intézkedések, ugyanakkor azok nem összemoshatók. Az előállítás kezdő időpontja az, amikor az intézkedő rendőrök a kórházban megjelentek és a felperest intézkedés alá vonták (11 óra 45 perc). Az intézkedés befejező időpontja pedig az, amikor a hatóságok az átkísérésről meghozták döntésüket (15 óra 20 perc), ekkortól az Név2-hez történő szállítással már az átkísérés végrehajtására került sor, melyre a jogszabály időkorlátot nem szab. Az előállításra előírt időkorlát túllépése nem volt megállapítható.

[35] Hangsúlyozta, jelen per tárgya a rendőri intézkedés, az elfogás, előállítás és kényszerítő eszközök alkalmazása körében előadott panasz tárgyában hozott határozatok jogszerűsége, melynek nem része az átkísérésről hozott döntés jogszerűségének a vizsgálata.

[36] A kényszerítő eszközök, a bilincs alkalmazása jogszerűségének vizsgálata során az elfogás végrehajtásáról készült 01130-700/2/2022.HR. számú jelentés alapján állapította meg, hogy a kórházból az elsőfokú hatósághoz előállítása alkalmával kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. A felperes ezzel ellentétes állítását alátámasztó bizonyítékot nem terjesztett elő. Az intézkedésről készült jegyzőkönyvek, mint közokiratok esetleges tartalmi ellentmondása nem alkalmas arra, hogy a rendőri jelentésben rögzítetteket felülírja.

[37] Az átkísérésnél a kényszerítő eszköz alkalmazásával, összefüggésben utalt az Rtv. 16. § (1) bekezdésére, 48. § c) pontjára, a Kúria Kfv.37.713/2015/5. számú eseti döntésére. Az alperessel egyezően állapította meg, hogy a bilincs alkalmazás jogszerűségénél az ahhoz vezető teljes folyamatot kell értékelni. A felperes az Név2-hez történő szállításakor már tudatában volt annak, hogy a hatóság döntése alapján az átkísérést fogják végrehajtani, mely körülményt az alperes helyesen értékelte olyan biztonsági kockázatnak, mely alapján fennáll a szökés veszélye. A felperes kórházi kezelést nem igényelt, a rendőrök szakképzettség hiányában nem tudták megítélni, hogy az állapota alkalmatlanná teszi-e a szökés megkísérlésére, így jogszerűen és arányosan alkalmaztak a felperes szállítása során bilincset és vezetősíjat. Önmagában a bilincs alkalmazása a felperes emberi méltóság sérelmére hivatkozását nem támasztja alá.

[38] A jogerős ítélet szerint az alperes a rendelkezésre álló bizonyítékokat teljeskörűen értékelve a jogszabályoknak megfelelő, megalapozott döntést hozott.

A felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

[39] A felperes felülvizsgálati kérelmében - az elfogás és előállítás intézkedések jogalapja, a kényszerítő eszköz (bilincs, vezetősíj) alkalmazás jogszerűsége tekintetében - elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását kérte, másodlagosan a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését.

[40] A felülvizsgálati kérelem I. pontjában ismertette a tényállást, az eljárási előzményeket, a panasz, a kereseti kérelem tartalmát, a jogerős ítéleti megállapításokat, utalt az uniós jog közvetlen alkalmazásának kötelezettségére az EUB (C-808/18., C-528/21., C-36/20., C-823/21., C-924/19., C-925/19.), az EJEB (12625/17., 18531/17., 71/18., 56417/19., 44245/20.) számú ítéletekre. A II. pontban a Kp. 118. § (1) bekezdése szerinti befogadási okokat részletezte. A III. pontban jogszabálysértésként hivatkozott a Kp. 78. § (2) bekezdésére, 79. § (1) bekezdésére, 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4)-(5) bekezdéseire, a Kp. 86. § (1) bekezdésére, továbbá uniós jogszabályokra [2013/32/EU irányelv (Eljárási Irányelv), 2008/115/EK irányelv (Visszatérítési Irányelv), EU Alapjogi Charta (Charta) 47. cikke, az EJEE 3. cikke, 13. cikke, 4. Kiegészítő jegyzőkönyv 4. cikke], az Alaptörvény XXIV. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tisztességes eljáráshoz való jog és hatékony jogorvoslathoz való jog sérelmére.

[41] Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet teljesen figyelmen kívül hagyta a jelen ügyre vonatkozó uniós jogot és az EUB, EJEB kötelező jogértelmezését, továbbá az EJEE-t is. Önmagában az uniós jog és az EJEE figyelmen kívül hagyása, illetve a mellőzés indokai hiányában az ítélet az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő. Emellett az elsőfokú bíróság az elfogás és előállítás jogalapjával/jogellenességével kapcsolatos keresetét anélkül utasította el, hogy vizsgálta volna, az előterjesztett menedékkérelme miatt nem volt jogellenes tartózkodónak minősíthető, ezért az előállítás jogalapja sem állt fenn. Az uniós jogot és az EJEE-t sértő jogértelmezéssel állapította meg, hogy „illetékes hatóságnak” az Áhtv. 5. § (1b) bekezdése szerinti átkísérésről döntést hozó elsőfokú hatóságot kellett tekinteni.

[42] Az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontjának jogértelmezése sérti az Alaptörvény IV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, a szükségességi és arányossági mérlegelés kötelezettségét előíró Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdéseit.

[43] Az elsőfokú bíróság kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatos döntése és indokolása jogsértő, nem vehette volna figyelembe minden más bizonyítékot kizárva, kizárólag az intézkedő rendőrök jelentését, tévesen értékelte hivatkozásait a közokirat valóságtartalmával összefüggésben. Az Név2-hez szállítás során a bilincselésnek nem volt az Rtv. szerinti jogalapja, annak szükségességét, arányosságát az alperes csak utóbb indokolta, amit az elsőfokú bíróság nem értékelt. Hivatkozott a tisztességes eljáráshoz való jog és a fegyverek egyenlősége elvének megsértésére.

[44] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a jogszabályokat betartva hozta meg ítéletét. A felperes felülvizsgálati kérelmében változatlanul összemosza a különböző peres eljárások tárgyát (átkísérés jogellenessége, mulasztási per).

[45] A kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggésben a jogerős ítélet helyesen rögzítette, hogy az elsőfokú hatósághoz történő előállítás során nem alkalmaztak kényszerítő eszközt, továbbá, hogy az Név2-re szállításkor a kényszerítő eszköz alkalmazásánál figyelemmel voltak az adott eljárási cselekmény helyszínére, és hogy ahhoz képest mennyire reális a szökés, illetve a támadás veszélye.

A Kúria döntése és jogi indokai

[46] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[47] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[48] Az Rtv. 92. § (1) bekezdés a) pontja szerint, akinek a IV-V. Fejezetben, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

[49] A Kúria Kfv.II.37.494/2019/4. számú döntésében megjelenő gyakorlat alapján a rendőri intézkedés elleni panaszügyekben a panasz meghatározza a vizsgálat irányát, attól eltérni, azon túlterjeszkedni nem lehet, a panaszban nem szereplő hivatkozás alapján megállapítás jogszerűen nem tehető. Az érdemi elbírálás feltétele, hogy a rendőri intézkedés a panaszos alapvető jogát érintse.

[50] A felperes panaszában a személyi szabadság jogellenes korlátozására, (jogalap hiánya, indokolatlan hossza), a kényszerítő eszköz alkalmazásánál a jogalap hiányára, szükségesség, arányosság követelménye sérelmére, továbbá a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére (tolmács, jogi segítségnyújtás hiánya, igazolások, jogorvoslati tájékoztatások elmaradása) hivatkozott. A felülvizsgálati kérelme azonban már csak két fő területre korlátozódott: vitatta az elfogás, előállítás jogalapját, valamint a kényszerítő eszköz alkalmazásának jogalapját, jogszerűségét, ami meghatározta Kúria felülvizsgálati eljárásának kereteit.

[51] A felperes panaszbeadványának nem volt, így jelen felülvizsgálati eljárásnak sem lehet tárgya az átkísérés, az erről hozott döntés és a menekültügyi eljárás jogszerűsége. Ezen eljárások mindegyike külön-külön szabályozott eljárási cselekmény, önálló eljárási renddel, jogorvoslati lehetőséggel, így az azokkal kapcsolatos hivatkozások nem átjárhatók, jelen eljárásban nem elbírállhatók, ahogy erre az alperes határozatában és az elsőfokú bíróság ítéletében [33] helytállóan hivatkozott.

[52] Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet, vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt, vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

[53] Az Rtv. 15. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre, a legkisebb korlátozással, sérüléssel, vagy károkozással jár.

[54] A rendőri intézkedésekre vonatkozó szabályokat az Rtv. V. fejezete tartalmazza. A 29. § - 29/A. §-ok az igazoltatás, 33. § az elfogás és előállítás, a 34. § az elővezetés, a 35. § az idegenrendészeti intézkedés szabályait rögzíti.

[55] Az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdése szerint senkit nem lehet szabadságától csak törvényben meghatározott okból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani.

[56] A felperes panaszbeadványában előadta: „2022. júliusában panaszos – más lehetőség híján – menekültként, nemzetközi védelmet keresve illegálisan érkezett Magyarországra” (3. oldal 1. bekezdés), ezzel elismerte, hogy jogellenesen tartózkodott Magyarországon. Panaszában jogszerű magyarországi tartózkodására nem hivatkozott, menedékkérelem jogszerű előterjesztését nem igazolta. Kereseti kérelmében előadott hivatkozása, miszerint menedékkérelmezési szándékáról a rendőrségnek tudomása volt, nem igazolja annak jogszerű megtörténtét. A menedékkérelem előterjesztésének szigorú szabályrendszere van. Az alperes

határozata ismertette a 2020. évi LVIII. törvény 267. §, 268. §, 271. §-ait, valamint a 292/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet 1. §-át (12-13. oldalak).

[57] Hangsúlyozza a Kúria, hogy a menedékkérelem előterjesztésének szándéka, vagy annak tényleges megtörténte nem ugyanaz a jogi kategória. Felperesnek az általa előadottakat a menedékkérelme jogszerű előterjesztését bizonyítania kellett volna, mely azonban sem a közigazgatási eljárásban, sem a perben nem történt meg, ennek hiányában Magyarországon tartózkodásának jogszerűsége nem volt megállapítható.

[58] Az elfogás, előállítás, a rendőrség intézkedési kötelezettségét az Rtv. fent idézett 13. § (1) bekezdés, továbbá 33. § (1) bekezdés *f)* pontja alapozza meg, mely szerint a rendőr további intézkedés céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki az ország területén jogellenesen tartózkodik. Az elsőfokú rendőrhatalóság jogszabályi kötelezettségének tett eleget akkor, amikor a jogellenesen Magyarországon tartózkodó felperessel szemben intézkedett. Az intézkedés megkezdése előtt az alperesi határozatból megállapíthatóan a társhatóságokkal egyeztetve tisztázta, hogy a felperessel szemben, büntetőeljárás, menekültügyi eljárás nem volt folyamatban, így a felperesi által előadottakkal szemben nem merült fel adat arra vonatkozóan, amely miatt az OIF intézkedését kellett volna kérni. Ennek hiányában az eljárásra hatáskörrel rendelkező, illetékes hatóságok az eljárással érintett rendőri szervek voltak.

[59] Mindezekre tekintettel a felperes a rendőri intézkedés jogalapjának hiányára alaptalanul hivatkozott.

[60] A felperes által hivatkozott EUB és EJEB döntések idegenrendészeti, menekültügyi, az Áhtv. (1b) bekezdésével kapcsolatosak, így azokat az elsőfokú bíróságnak a rendőri intézkedéssel szemben előterjesztett panaszbeadványt elbíráló hatósági döntés jogszerűségi vizsgálata során nem kellett figyelembe venni.

[61] Ezt követően a Kúria a kényszerítő eszköz, a bilincs alkalmazásának jogszerűségét vizsgálta. A felperes panaszában, keresetében, felülvizsgálati kérelmében is állította, hogy a ...1kórházból az elsőfokú hatósághoz szállítása során is alkalmaztak vele szemben kényszerítő eszközt, állítását azonban semmivel nem támasztotta alá. A felperes azon túl, hogy vitatta a rendőri jelentés, mint közokirat bizonyító erejét, egyéb, az általa előadottak alátámasztására szolgáló bizonyítékot nem szolgáltatott.

[62] A rendőrség az elfogás végrehajtásáról 2022. július 19. napján 01130-700/2/2022.HR. számon jelentést vett fel, mely tartalmazta, hogy az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. Az első-, és a másodfokú határozatban, az elsőfokú bíróság ítéletében tett megállapítás ezen alapszik.

[63] A felperes által előadottak, a rendőrségi iratokban szereplő dátum elírás, egyéb pontatlanság, nem jelenti azt, hogy valamennyi a rendőrségi eljárás során keletkezett irat bizonyító ereje megdőlt volna, és alkalmatlanná válna a benne foglaltak igazolására.

[64] A Pp. 323. §-a határozza meg a közokirat fogalmát, mely olyan papír alapú, vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző, vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő módon állított ki. A Pp. 323. § (2) bekezdése rögzíti a közokirathoz fűződő valódiság vélelmét, mely szerint a közokiratot az ellenkező bizonyításáig valódinak kell tekinteni. Valódinak akkor tekinthető az okirat, ha azt az abban feltüntetett kiállító állította ki. A közokirat bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, annak idejét és módját.

[65] A Pp. 323. § (6) bekezdése lehetővé teszi a közokirattal szemben az ellenbizonyítást a törvény kizáró vagy korlátozó rendelkezése hiányában. A rendőri jelentéssel szemben a felperes sem állította, hogy azt nem a rendőrkapitányság állította volna ki, semmilyen

ellenbizonyítással nem élt azzal kapcsolatban, hogy kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. Ennek hiányában a közokirat bizonyító erejével szemben felállított vélelmet a felperesnek megdöntenie nem sikerült, az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a ...kórházból a rendőrségre szállítás közben a felperessel szemben kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

[66] Az átkísérés időtartama alatt fogatosított kényszerintézkedés tényét, megtörténtét peres felek egyezően adták elő. A felperes vitatta a kényszerintézkedés jogalapját, az Rtv. 48. § c) pontjának indokoltságát.

[67] A Szolg. szab. 39. § (1) bekezdése alapján az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A Szolg. szab. 41. § (1) bekezdése kimondja, a bilincs alkalmazása kizárólag az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben, a kényszerítő eszköz alkalmazásának az Rtv.-ben és az e rendeletben meghatározott körülményei teljesülése esetén, lehet indokolt. Az Rtv. 48. §-a szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

[68] A Kúria több eseti döntésében (Kfv.III.37.025/2015/3., Kfv.III.37.572/2015/5., Kfv.III.37.713/2015/5.) kimondta - figyelemmel a EJEB gyakorlatára (20972/92. számú Raninen-ügy) -, hogy a bilincs használatának elrendelésénél a hatóság mérlegelési jogkörében eljárva dönt, a használat jogszerűsége annak vizsgálatával dönthető el, hogy az adott egyedi esetben fennálló körülmények mennyiben támasztják alá az intézkedést, van-e indok annak a feltételezésére, hogy a kényszerintézkedéssel, bilincseléssel érintett személy ellenáll, megszökik.

[69] A Kp. 85. § (5) bekezdése szerint mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e.

[70] A közigazgatási iratok alátámasztják, hogy eltérő jogi álláspontja okán az elsőfokú hatóság az átkísérés során a kényszerítő eszköz alkalmazását nem tekintette rendőri intézkedésnek, így határozata erre vonatkozó indokolást nem tartalmazott. Az alperes a jogorvoslati eljárásban megállapította, hogy az Áht. 5. § (1b) bekezdése alapján az átkísérés valóban nem az Rtv. szerinti rendőri intézkedés, azonban az ott alkalmazott kényszerítő eszközzel szemben az Rtv. alapján van helye jogorvoslatnak, így az elsőfokú határozat indokolását kiegészítette. Határozatában kitért arra, hogy miért tekintette indokoltnak kényszerítő eszköz, bilincs alkalmazását. Megállapította, a felperes az átkísérés során már tisztában volt azzal, hogy el kell hagynia Magyarország területét. Emellett hosszabb időn keresztül kellett gépjárműben szállítani. Attól függetlenül, hogy a kórházból aznap került ki, nem lehettek a rendőrök tisztában egészségi állapotával, azzal, hogy alkalmas-e szökésre. Ebben a helyzetben a szökés veszélyének fennállta, a biztonsági követelmények betartása miatt indokolt és jogszerű volt a kényszerítő eszköz alkalmazása. Az alperes a határozata indokolásában bemutatta a mérlegelés folyamatát, a figyelembe vett körülményeket, a biztonsági kockázatot. Indokolása megfelel a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglalt feltételeknek, jogsértés nem volt megállapítható.

[71] A felperes hivatkozásával szemben az elsőfokú bíróság, az alperes valamennyi, a panasz eljárás keretében vizsgálható kérelmet elbírált, helytállóan állapította meg, hogy az

előállítás jogalapja és arányossága, illetőleg a kényszerítő eszköz alkalmazása tekintetében a rendőrhatalom jogszabálysértést nem követett el. Az alperes határozatában a tényadatok, az azok alapján levont következtetések, okszerűségét a felperes cáfolni nem tudta, a tisztességes eljárás, a fegyverek egyenlőségének elvének megsértése nem igazolt.

[72] Mindezek folytán a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[73] *A rendőri intézkedés elleni panasz eljárásnak nem lehet tárgya az Áhtv. (1b) bekezdése szerinti átkísérésről hozott döntés jogszerűsége és a menekültügyi eljárás. Ezen eljárások mindegyike külön-külön szabályozott eljárási cselekmény, önálló eljárási renddel, jogorvoslati lehetőséggel, így az azokkal kapcsolatos hivatkozások nem átjárhatók.*

Záró rész

[74] A Kúria a pernyertes alperest megillető, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 21.) IM rendelet 3. § alapján az alperes által felszámított perköltség megfizetésére a pervesztes felperest kötelezte a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján.

[75] A felperes személyes költségmentességére tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[76] Az ítélet elleni további felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[77] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 107. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2024. október 31.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.
a tanács elnöke

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina sk.
bíró

Dr. Horváth Tamás sk.
bíró

Dr. Rák-Fekete Edina sk.
bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő